

Леся Українка -

Геніальна донька українського народу

*Хіба жила на світі ще така жінка, в серці
якої поєдналися б така мужність, така
геніальність, такий вогонь і розум, така
пристрасна любов і відданість народові та
батьківщині? Ні, другої такої на світі не
було. Леся – неповторна!*

Л.

Смілянський

В старому Новограді на Волині Старесенький будиночок стоїть ...

Звягель

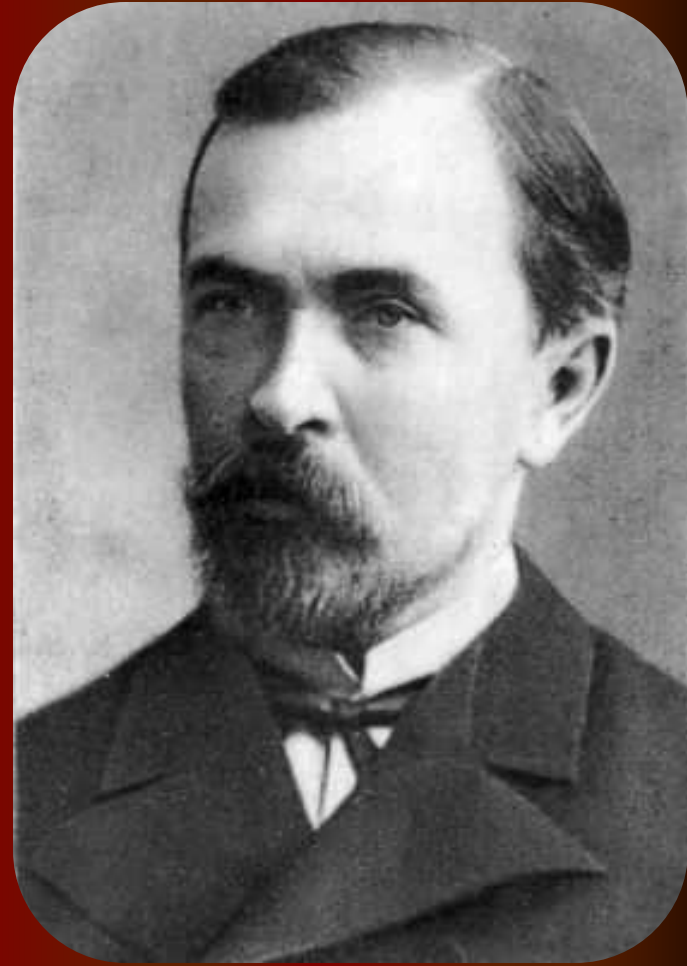

25 лютого 1871

*Тут вона вперше
побачила життя, сонце,
почула рідне слово.*

*Тут її душі вперше
народилося ще не назване
тоді почуття безмежної
любові до батьківщини.*

*Звідси Леся пішла у
широкий світ.*

Мати, відома письменниця Олена Пчілка, займалася вихованням дітей (їх у сім'ї було шестеро. Батько, юрист за освітою, був людиною лагідною і правдивою).

Лариса була жвавою і допитливою дівчинкою. У 4 роки добре читала, у 5 років написала листа своєму дядькові М. Драгоманову. Найбільше гралася із братом Михайлом, їх навіть називали одним ім'ям – «Мишолосія».

*Лариса Косач з братом Михайлом
Фото 1880 – 1881 р р.*

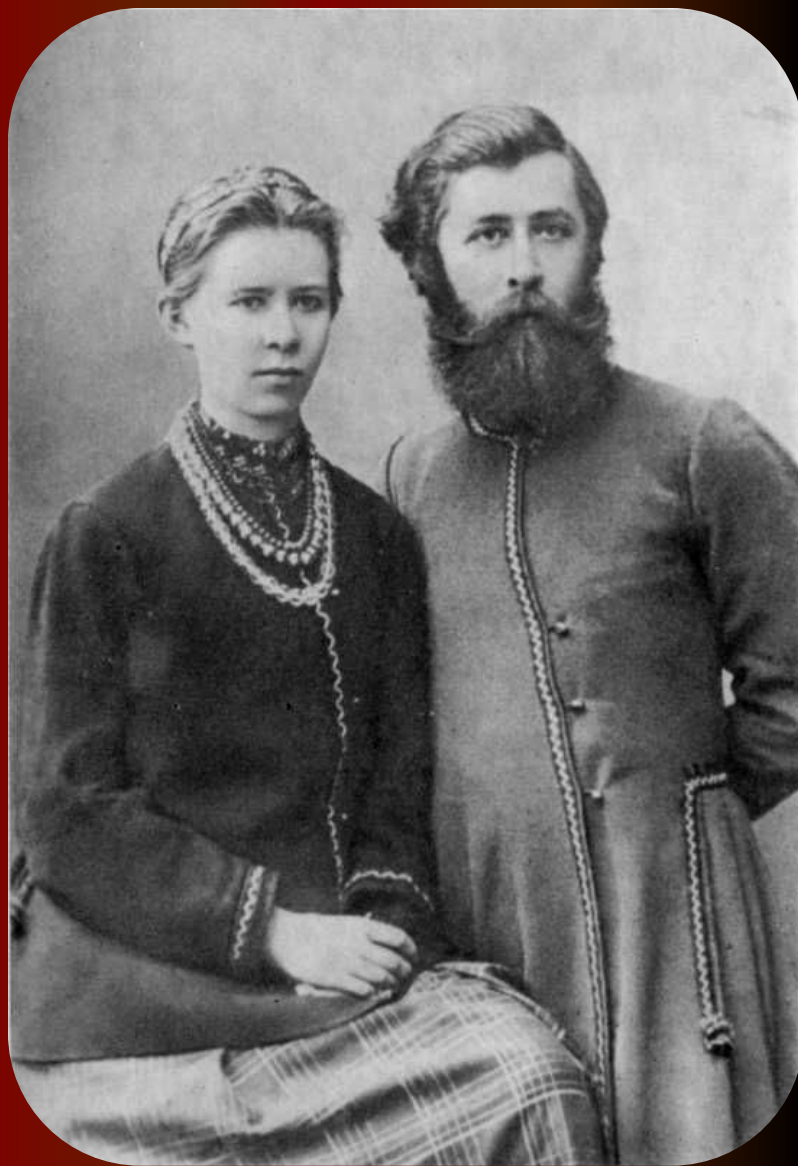

Леся Українка.
Фото 1888 р.

*У 13 років появилася
перший друкований
вірш “Конвалія”.
Передбачлива мати
відсилаючи вірші до
друку підписувала їх
псевдонімом
“Леся Українка”.
Олена Пчілка
назавжди поєднала
долю дочки з долею
України.*

**Леся з дитинства
була старанною і
здібною. Знала понад
десять іноземних
мов, любила музику і
грала на фортепіано,
проявляла інтерес до
малювання.**

Леся Українка з братом
Михайлом. Фото 1890-х р.

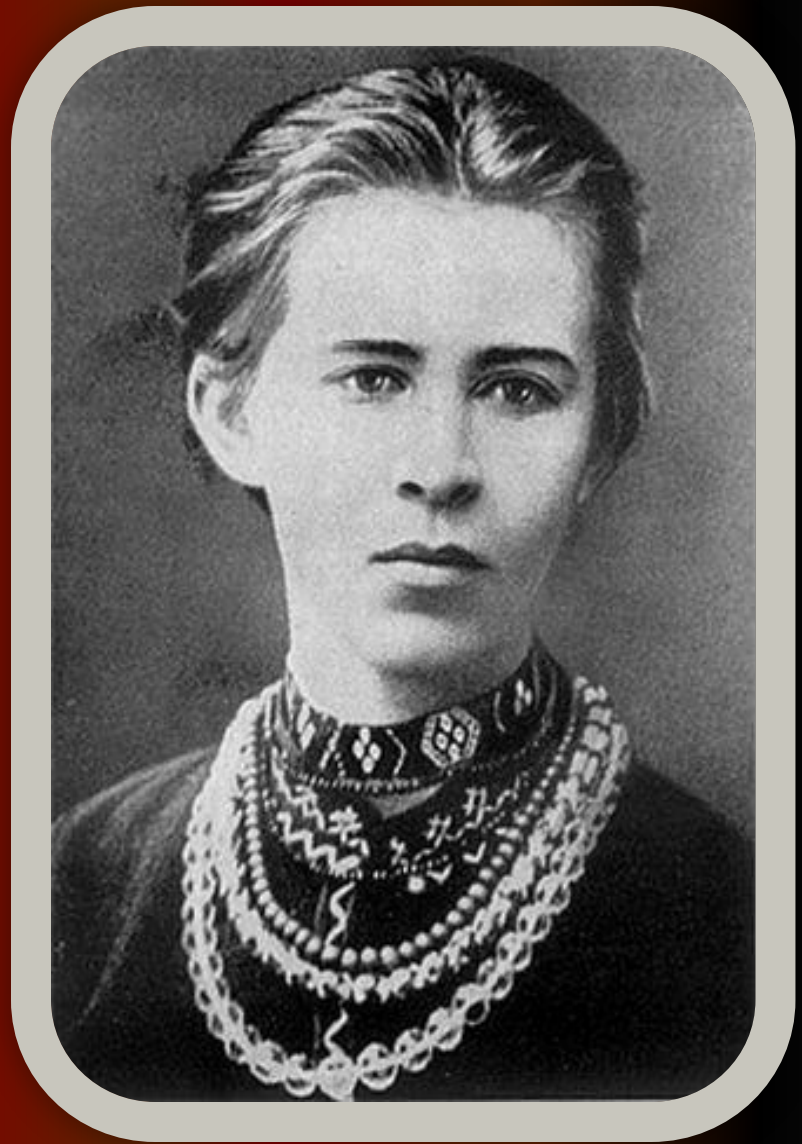

*Під час Водохреща в
Луцьку дівчина так
захопилася, що не відчула,
як промочила ноги в
крижаній воді...
Спочатку боліла рука,
потім нога. Діагноз –
туберкульоз кісток, а
потім і легень, нирок.
Ще в дитинстві засвоїла
правило: щоб не плакати,
треба сміятись.*

Оксана Старицька, Ольга
Косач, Леся Українка.
Фото 1896 р.

Леся не вчилась у жодній школі, а все здобувала самотужки. Іноді цілий місяць приходилось лежати в гіпсі, в “липучих кайданах”, як казала вона сама.

Леся Українка.
Фото 1896 р.

*Часто доводилось
їздити на лікування
в Крим, на Кавказ.
Перша подорож до
Одеси відбулася,
коли Лесі було
17 років.*

Леся Українка в Криму.
Фото 1897 р.

"Щоб не плакати, я сміялась..."

**Як дитиною, бувало,
Упаду собі на лихо,
То хоч в серце біль доходив,
Я собі вставала тихо.**

**«Що, болять?» — мене питали,
Але я не признавалась —
Я була малою горда, —
Щоб не плакати, я сміялась.**

**А тепер, коли для мене
Жартом злим кінчиться драма
І от-от зірватись має
Гостра, злобна епіграма, —**

**Безпощадній зброї сміху
Я боюся піддаватись,
І, забувши давню гордість,
Плачу я, щоб не сміятись.**

Колодяжне

Колодяжне. "Білий будинок" Косачів

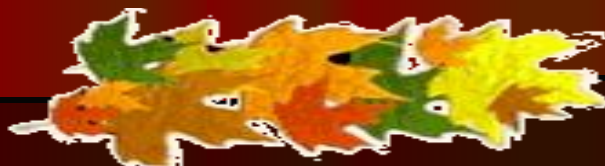
Новоград-Волинський, Луцьк, Ковель, село Колодяжне, в якому з 1882 року стала постійно мешкати сім'я Косачів, — це ті місця, де минали, можливо, найкращі роки життя юної поетеси. Ці місця дали їй найголовніше — відчуття батьківщини, народу, його традицій і віри. Усе життя, як дорогоцінний скарб, збирала Леся твори народної поезії. Тут вона згодом стала вірним творчим побратимом своєму чоловікові — Климентові Васильовичу Квітці, талановитому музикознавцю.

Лісове озеро на Волині

Луцький замок

*Та в нас дороги різно розійшлись.
Ні, не кажи, що зійдуться колись!
Не зійдуться, мій друже, я те знаю.
Моє кохання – то для тебе згуба:
Ти наче дуб високий та міцний,
Я ж наче плющ похилий та
смутий, –
Плюща обійми гублять силу дуба.*

*Та без притулку плющ зелений в'
яне,
Я не зав'яну, я знайду руїни,
Я одягну обдерті, вбогі стіни,
Зелений плющ оздобою їм стане.
В країну смутку вітерець прилине
І принесе мені луну розмови
Від мого дуба любого з діброви, –
І спогад любих літ повік не згине.*

...мію

та вголос слів тих вимовить не
і плачу в її сміюся, тремчу і млію,
та цілий світ живе у кожнім слові,
любонь, тих слів немає в жодній мові,

коли вночі лежу у піснях,
усе не ті, що мріються мені,
а на устах слова, але не ті,
в душі квітку і зорі золоті,
в душі цвітуть якись квітку урочі,
коли дивлюсь на сі очі,

Леся Українка як особистість

“Любов – це чудова поема, що люди потім перечитують у спогадах...”

Леся Українка

У 1894 році родина поетеси оселяється в Києві. Серед людей, з якими Леся Українка постійно спілкується, — Микола Лисенко, Михайло Старицький, інші видатні представники української інтелігенції. Добрі взаємини склалися і підтримувалися з Іваном Франком, Михайлом Коцюбинським. У 1899 році поетеса вперше зустрічається з Ольгою Кобилянською, дружба з якою матиме вплив на творчість обох письменниць. Особливого, життєдайного значення для життя та творчості Лесі Українки набуло спілкування з Сергієм Мержинським, з яким вона познайомилася в Криму під час чергового лікування. Поетеса переймається соціал-демократичними ідеями, що й призвело до її арешту в січні 1907 року.

“Твої листи завжди пахнуть зів’ялими трояндами...”

“Одержимі”

Мінськ. 1900-1901рр.

*** Не бійся мріяти

***** Не бійся мріяти .
Можливо не все стане
реальністю,
але яке ж чудове і кольорове.
Не страшно , що часто
називаємо їх казками,
адже ми всі родом з
дитинства...**

розпечені колисанками ***

**Хотіла б я піснею стати
У сюю хвилину ясну,
Щоб вільно по світі літати,
Щоб вітер разносив луну.
Щоб геть аж під яснії зорі
Полинуті співом дзвінким,
Упасти на хвилі прозорі,
Буяти над морем хибким.
Лунали б тоді мої мрії
І щастя моє таємне,
Ясніші, ніж зорі яснії,
Гучніші, ніж море гучне.**

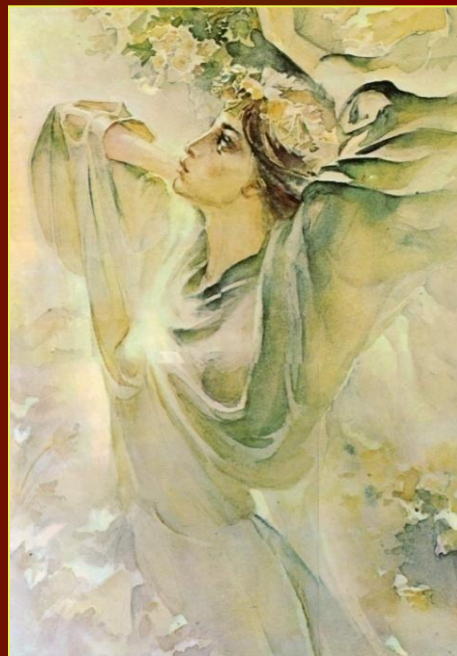
У творчій лабораторії поетеси

Наслухавшись чарівних розповідей про русалок...

Леся Українка

Лісова пісня

Цікаво знати...

"Лісова пісня" Леся Українка

Книга отпечатана на бумаге Munken Print Cream (Швеция). Переплет выполнен из высококачественной итальянской натуральной кожи. Корешок круглый. Обрез тонированный торшонированный. Форзац из мраморной бумаги. Ляссе. Книга вложена в футляр, обклеенный фактурной бумагой с рисунком под цвет форзаца. Издание содержит множество цветных иллюстраций.

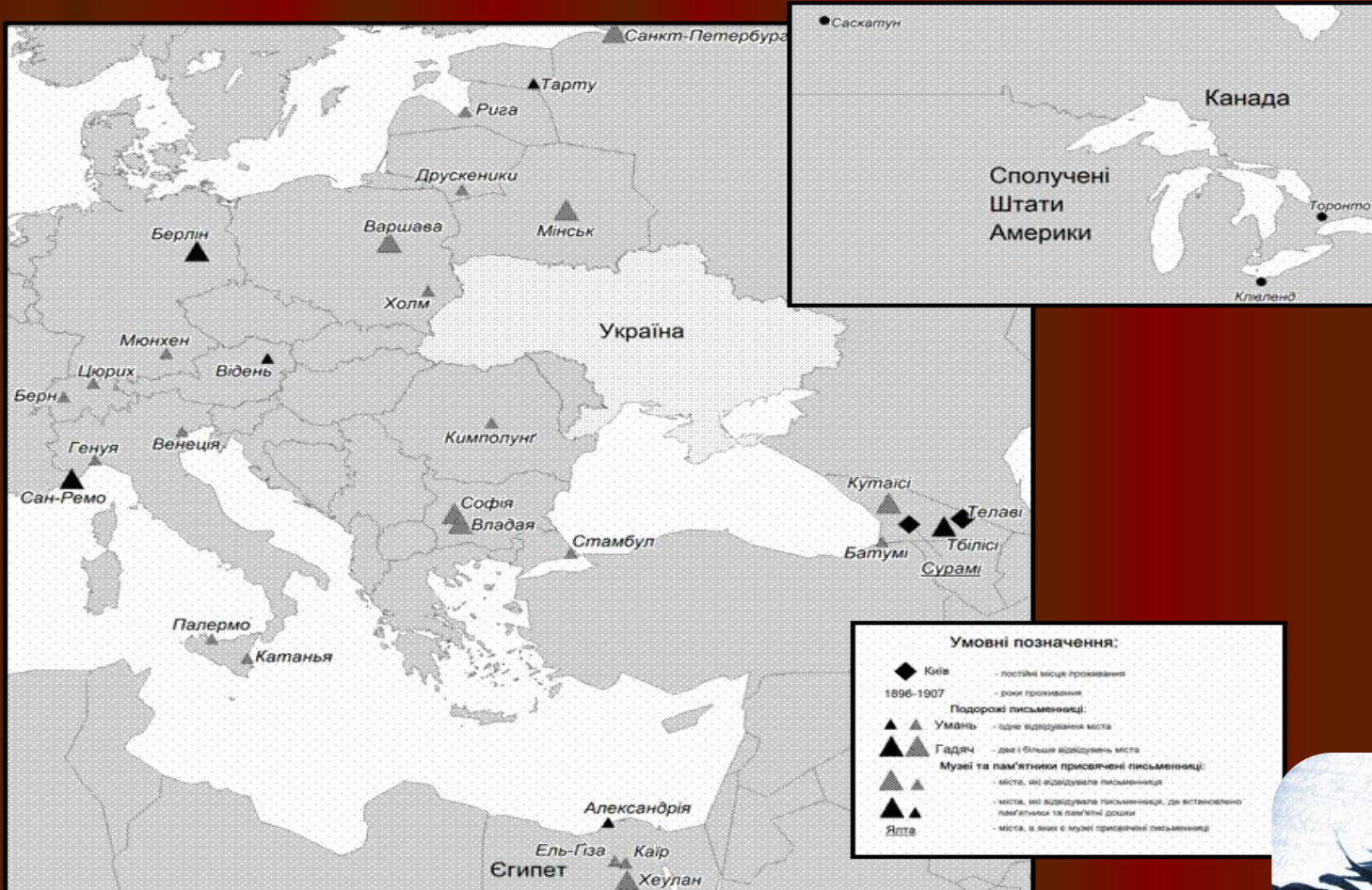
Формат 170x250 мм   224 страницы

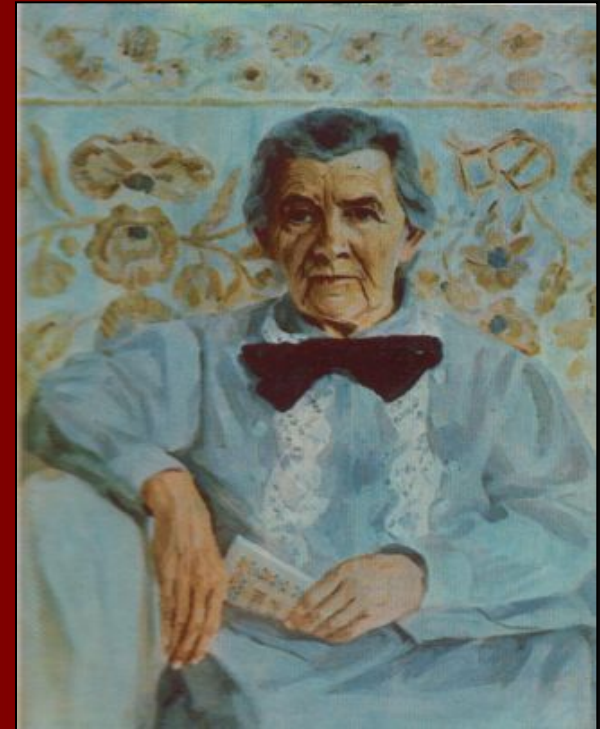
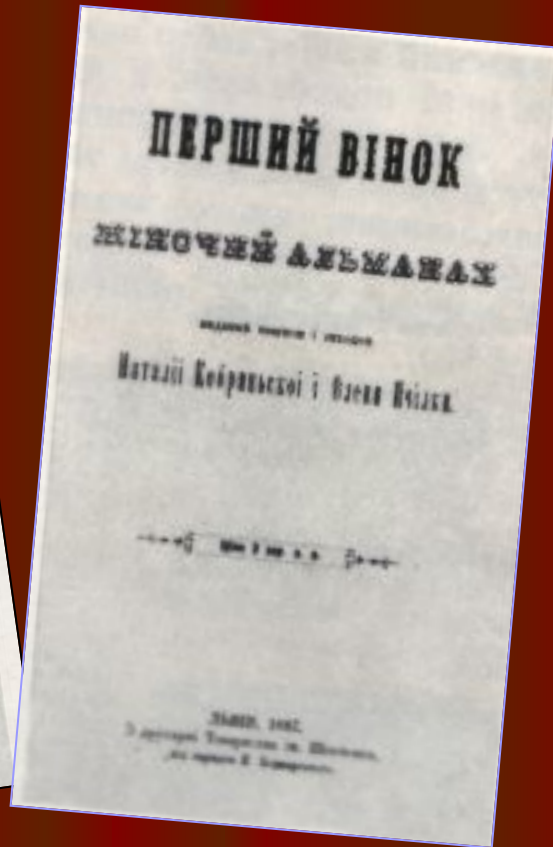
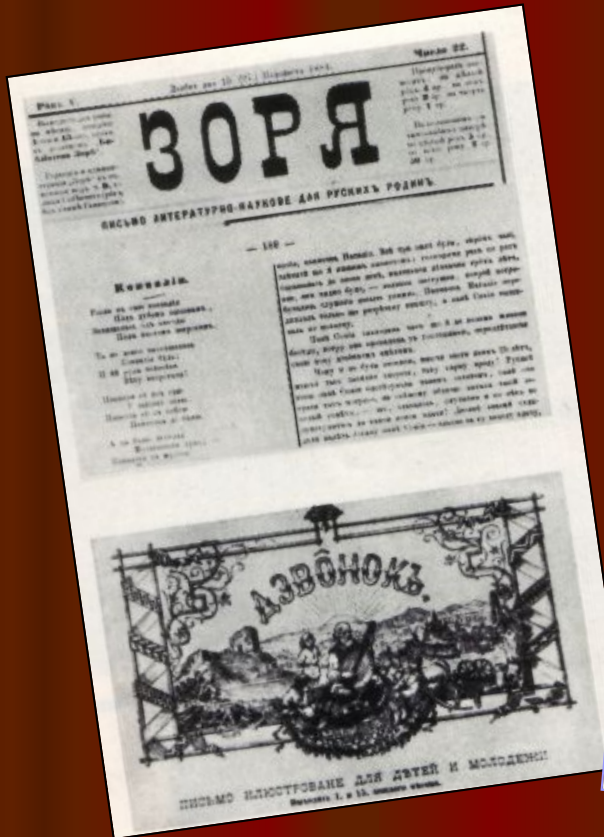
Бузок сорту Леся Українка

Леся і світ

На шлях я вийшла раною весною

Видання, в яких друкувалися ранні твори Лесі Українки

30-літня війна з туберкульозом гнала її світами

Крим

Кавказ

Болгарія

Єгипет

Італія

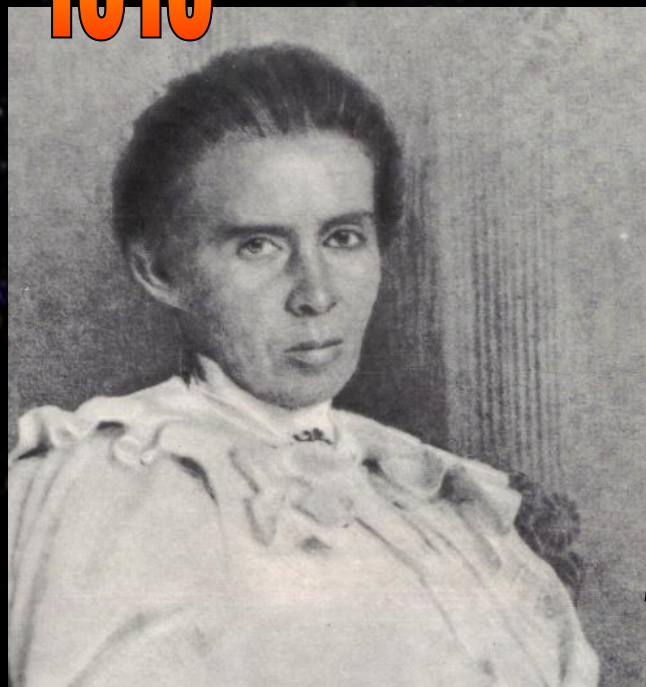
Німеччина

Австрія

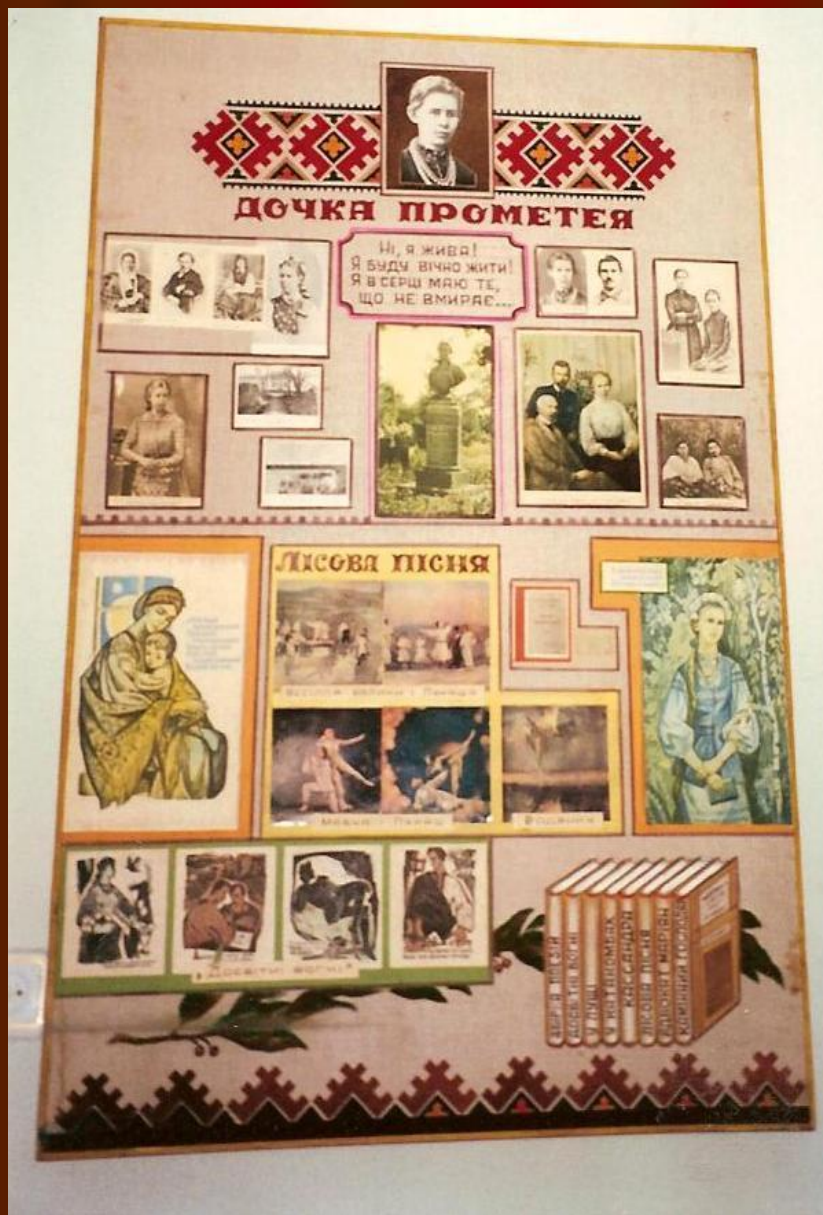
1913

Світила зірка та й за гору сіла...

м. Сурамі

Джерела

1. Українка Леся. Твори. — К. : Дніпро, 2000. — 632 с.
2. Українка Леся. Горить моє серце./Передмова Т.Сергійчука. — К. : ВАТ “Видавництво “Київська правда”, 2004. — с. 464.
3. Українка Леся. Оргія: Драматичні поеми. — К. : Видавництво С.Павличко “Основи”, 2001. — 772 с.
4. Співачки зорі провідної: Леся Українка, Марія Конопницька: Вірші / Упоряд. та пер. Я. Павлюк. — К. : Головспеціаліз. ред. літ. мовами нац. меншин України, 2002. — 184 с. : портр. — (Джерела духовності). — Пол., укр.
5. Українка Леся. Одержима: Вибрані драми / Упоряд. В. Агеєва. — К. : Факт, 2008. — 416 с.
6. Леся Українка і сучасність: Зб. наук. праць — Т. 2 — Луцьк, 2005. — 598с.
7. Леся Українка: доба і творчість: зб. наук. пр. і матеріалів: у 3 т. / Упорядник Н. Г. Стащенко. — Луцьк: Водин. нац. ун.-т ім. Лесі Українки, 2009. — Т. 1. — 324 с.
8. Скупейко Л.І. Міфопоетика “Лісової пісні” Лесі Українки. — К.: Фенікс, 2006. — 416 с.
9. Мірошніченко Лариса. Над рукописами Лесі Українки: Нариси з психології творчості та текстології. — Київ, 2001 — 263.
10. Скоклюк Степан. Нечімле. — Луцьк : Надстир'я, 2004.

11. Народні мелодії з голосу Лесі Українки записав і упорядив Климент Квітка.
12. Піснею народною натхнені (Творча співпраця Лесі Українки та Климента Квітки): Матеріали. Статті. Дослідження – Луцьк: Волинська обл. друкарня, 2006- 144 с.
13. Костенко Анатоль. Леся Українка / Упоряд. В. П. Сичевський: — К: А.С. К., 2006. — 512 с. — (Життя видатних людей).
14. Кармазіна Марія. Леся Українка. — К.: Видавничий дім «Альтернативи», 2003. — 416 с.; іл.
15. Огнєва Олена. Східні стежини Лесі Українки (Статті та матеріали).- Луцьк: Волинська книга. 2007.- 236с.
16. Забужко О. Українка в конфлікті міфології. — К.: Факт, 2007. — 640 с. з іл.
17. Леся Українка та родина Косачів в екслібрисі. - І серпня 2003 р. с. Колодяжне, Волинська область.
18. 13 . Колодяженські пісні з рукописного зошита в записах Лесі Українки і Ольги Косач.- Луцьк, 2006.-154с.
19. Гоян Я. П. «Милий, ти душу дав мені...»: Про «Лісову пісню» Лесі Українки: Есе.— К.: Веселка, 2006.—55 с.— (Урок л-ри).
20. Чіп Наталя, Веремєєва Ірина. Леся Українка. Сюжети з життя: Фотокнига. -ТОВ “Спалах”, 2001.

21. Олена Пчілка і родина Косачів в історії інтелектуальної еліти України та Волині: Наук. зб.- Луцьк. 2009.
22. Леся Українка і родина Косачів в контексті української та світової культури: Наук. зб. – Луцьк. 2009.
23. Гоць П. Н. Дорога до Лесі: Поезії / Ред. акад. О. Семкович; фотоіл. та худ. оформ. авт. книги. — Ковель, 2004. — 144 с. з іл.
24. Мґр. Павлина Андрійчук-Данчук. НАЦІОНАЛЬНЕ ПИТАННЯ В ДРАМАТИЧНІЙ ПОЕМІ «БОЯРИНЯ» ЛЕСІ УКРАЇНКИ. – Джерзі Ситі, Нью Джерзі • 2007.
25. Родина Косачів і Волиняни. О.Ф. Ошуркевич – записи, впорядкув; вступна стаття і примітки. Рецензент доктор філологічних наук О. О. Рисак.- 2002.

